ÇOCUKLARDA İDRAR YOLU ENFEKSİYONU

written by Dr. Aydoğan Lermi

Üriner enfeksiyon, İdrar yolu iltihabı, Sistit, UTİ, İYE;

İdrar yollarının mikrobik hastalığıdır. İdrar yolları: üretra, mesane, üreter ve böbreklerden oluşur. İdrar yolu iltihaplarının tedavisinde antibiyotikler kullanılır. Tedavi edilmeyen idrar yolu enfeksiyonları ciddi komplikasyonlara yol açar. Enfeksiyon sadece mesanede ise buna sistit denir.

Çocuklarda idrar yolu enfeksiyonu neden olur?

İdrar yolu enfeksiyonu bakterilerin idrar yollarına girmesi ile meydana gelir. Çocuklarda:

- İdrarı uzun süre tutumak,
- Mesanenin tam boşalmaması,
- Özellikle kız çocuklarda perine temizliğinin arkadan öne doğru yapılması idrar yollarına mikrop bulaşmasına ve enfeksiyona yol açar.

Ayrıca aşağıdaki durumlar idrar yolları infeksiyonu riskini arttırır:

- İdrar yollarındaki anormallikler
    - Veziko ureteral reflu (idrarın mesaneden böbreklere geri kaçması) idrar yolu enfeksiyonu riskini çok arttırır,
    - İdrar yollarında darlık ve tıkanmalar,
- Tuvalet alışkanlığı ve hijyen eğitiminin kötü olması,
- Ailede sık idrar yolu iltihabı olması,
- Erkek çocukların sünnetsiz olması idrar yollarında enfeksiyon riskini arttıran sebeplerdir.

İdrar yolu enfeksiyonu ne şikayete neden olur?

İdrar yollarında enfeksiyon özellikle küçük çocuklarda zor fark edilir. Özellikle küçük çocuklar ve bebeklerde huzursuzluk, sık ağlama, beslenme bozukluğu, idrarda kötü koku, ateş, biraz daha büyüdükçe idrar yaparken ağlama en sık görülen şikayetlerdir. Büyük çocuklarda ise en sık görülen şikayetler:

- Sık idrar etme isteği,
- Az idrar yapma,
- İdrar yaparken yanma, sızlama, ağlama,
- Ateş,
- Kötü kokulu idrar,
- Huzursuzluk,
- İdrar kaçırma (tuvalet eğitimi almış çocuklarda idrar kaçırma idrar yolu iltihaplarının ilk belirtisi olabilir),
- İdrar yolu iltihabı sırasında nadiren görülen şikayetler:
    - İshal,
    - Karın ağrısı,
    - Bulantı, kusma,
    - Uykuya meyil,
    - Kanlı idrar,

Çocuklarda nadir olarak idrar yolu enfeksiyonu sırasında görülebilir.

İdrar yolu iltihabı nasıl teşhis edilir?

Hastanın şikayetleri ve muayene bulguları teşhise yardımcıdır. Kesin teşhis laboratuvar testleri ile konur. İdrar yolu enfeksiyonu düşünüldüğünde aşağıdaki testler yapılmalıdır:

- İdrar tahlili ve idrar kültürü,
- Kan sayımı,
- CRP,
- Sedimentasyon.

İdrar yolu enfeksiyonlarının tedavisi:

İdrar yolu enfeksiyonu antibiyotikler ile tedavi edilir. Ciddi idrar yolu enfeksiyonları ve komplikasyona neden olmuş idrar yolu enfeksiyonlarının tedavisi için hastaneye yatmak ve antibiyotikleri damar yolu ile vermek gerekebilir. Tedavi sırasında bol su içmek tedaviyi hızlandırır.

İdrar yolu enfeksiyonu tehlikeli midir?

İdrar yolu enfeksiyonları birçok komplikasyona yol açabilir. Yukarı doğru ilerleyen enfeksiyon böbreklerin iltihaplanmasına (Pyleonefrit) ve enfeksiyonun tüm vücuda yayılmasına yol açabilir (Sepsis). Sık idrar yolu enfeksiyonu geçiren çocukların mutlaka incelenmeleri gerekir. Altta yatan bir taş, tıkanıklılık veya reflu var ise bu tespit edilmelidir.

İdrar yolu enfeksiyonlarından korunma:

Çocukları idrar yolu enfeksiyonlarından korumak için;

- Sık idrar yolu enfeksiyonu geçiren çocuklar mutlaka araştırılmalı,
- Altta yatan anatomik problem var ise cerrahi olarak düzeltilebilir,
- Kız çocukların perine temizliği arkadan öne değil önden arkaya doğru yapılmalıdır,
- Çocuklara perine temizliği ve hijyen kuralları öğretilmelidir,
- Çocuklar günde birkaç kez tuvalete girmeye alıştırılmalıdır.

Referanslar:
1. Family Doctor
http://familydoctor.org/
2. National Kidney and Urologic Diseases Information Clearinghouse
http://kidney.niddk.nih.gov/
3. About Kids Health
http://www.aboutkidshealth.ca/
4. Health Canada
http://www.hc-sc.gc.ca/index-eng.php/
5. Ahmed S, Swedlund S. Evaluation and treatment of urinary tract infections in children. Am Fam Physician . 1998;57:7.
6. Evidence-based care guideline for medical management of first UTI in children < 12 years old. National Guideline Clearinghouse website. Available at: http://www.guideline.gov/summary/summary.aspx?doc_id=10163&nbr=005348&string=UTI .
7. Hellerstein S. Urinary tract infections in children: why they occur and how to prevent them. Am Fam Physician . 1998;57:10. American Academy of Family Physicians website. Available at: http://www.aafp.org/afp/980515ap/heller.html .
8. Urinary tract infection (UTI) in children. Cincinnati Childrens Hospital Medical Center website. Available at: http://www.cincinnatichildrens.org/ .

9. Urinary tract infections in children. The Cleveland Clinic Health Information Center website. Available at: http://www.clevelandclinic.org/health/health-info/docs/0800/0867.asp?index=5472.
10. 12/5/2007 DynaMeds Systematic Literature Surveillance DynaMeds Systematic Literature Surveillance : Pohl A. Modes of administration of antibiotics for symptomatic severe urinary tract infections [review]. Cochrane Database of Systematic Reviews. 2007(4). DOI: 10.1002/14651858.CD003237.
11. 11/6/2009 DynaMeds Systematic Literature Surveillance DynaMeds Systematic Literature Surveillance : Craig JC, Simpson JM, Williams GJ, et al. Antibiotic prophylaxis and recurrent urinary tract infection in children. N Engl J Med. 2009;361(18):1748-1759